ה חֻלִּין ק״ז (ע״ב). אלו דברים (מב. ד״ה לא)): **ג** ההַשַּׁמָּשׁ מְבָרֵךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן עַל (כָּל) כּוֹס וְכוֹס שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ, לְפִי (יב) שֶׁהוּא (ה) כְּנִמְלָךְ, וּבְרָכָה אַחֲרוֹנָה אֵינוֹ מְבָרֵךְ אֶלָּא לְבַסּוֹף. וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל כָּל פְּרוּסָה וּפְרוּסָה אִם יֵשׁ (יג) אָדָם חָשׁוּב בַּסְּעוּדָה, שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ כָּל צָרְכּוֹ מִפַּת. וְאִם אֵין אָדָם חָשׁוּב בַּסְּעוּדָה, צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל כָּל פְּרוּסָה וּפְרוּסָה, כְּמוֹ עַל הַיַּיִן. הַגָּה: (יד) שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין בְּיַחַד, הַשַּׁמָּשׁ אוֹכֵל עִמָּהֶם בְּלֹא נְטִילַת רְשׁוּת, כְּדֵי שֶׁיִּצְטָרְפוּ לְזִמּוּן, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ק״ע סָעִיף כ״א:

קע דִּבְרֵי מוּסָר שֶׁיִּנְהַג אָדָם בִּסְעוּדָה. וּבוֹ כ״ב סְעִיפִים:

א (א) אאֵין מְשִׂיחִין (א) [א] בִּסְעוּדָה, (ב) שֶׁמָּא יַקְדִּים קָנֶה לְוֵשֶׁט. בוַאֲפִלּוּ מִי שֶׁנִּתְעַטֵּשׁ (פֵּרוּשׁ, שטארנודאר״י בְּלַעַ״ז) בִּסְעוּדָה, אָסוּר לוֹמַר לוֹ אָסוּתָא. גהָיוּ מְסֻבִּין בִּסְעוּדָה וְיָצָא אֶחָד לְהָטִיל מַיִם, (ג) נוֹטֵל יָדוֹ אַחַת (ג) [ב] (ד) שֶׁשִּׁפְשֵׁף בָּהּ, וְאֵינוֹ נוֹטֵל אֶלָּא בִּפְנֵי כֻּלָּם, שֶׁלֹּא יַחְשְׁדוּהוּ שֶׁלֹּא נָטַל. הַגָּה: *)וְאִם לֹא שִׁפְשֵׁף (ה) אֵינוֹ נוֹטֵל כְּלָל, *אִם לֹא נָגַע בִּמְקוֹם טִנֹּפֶת, אֲבָל אִם עָשָׂה צְרָכָיו, (ו) וַדַּאי צָרִיךְ נְטִילָה (הגהות אשירי פרק ב׳

בְּאֵר הַגּוֹלָה

ה חֻלִּין ק״ז (ע״ב).
א תַּעֲנִית ה׳ (ע״ב).
ב יְרוּשַׁלְמִי פֶּרֶק ו׳ דִּבְרָכוֹת (ה״ו).
ג יוֹמָא ל׳ (ע״א)
*) (נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי דְּכָאן אַיְירֵי בְּיוֹשֵׁב לְבַדּוֹ בִּסְעוּדָה וְכֵן מַשְׁמַע לְשׁוֹן הַגָּהַת אָשֵׁרִי (ברכות פ״ב סי׳ יא) וְאִם כֵּן לֹא שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁיִּטֹּל מִשּׁוּם חֲשָׁדָא).

שַׁעֲרֵי תְשׁוּבָה

א [א] בִּסְעוּדָה. וְכָתַב בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) בְּשֵׁם הַפְּרִישָׁה (סק״א) דְּהָאִידְנָא שֶׁאֵין חוֹשְׁשִׁין לָזֶה, לְפִי שֶׁאֵין הַחֲשָׁשׁ רַק מֵחֲמַת שֶׁהָיָה דַּרְכָּם לֶאֱכֹל בַּהֲסִיבָּה, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) דִּלְפִי זֶה בְּלֵיל פֶּסַח שֶׁהָאֲכִילָה בַּהֲסִבָּה יֵשׁ לִזָּהֵר בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם. וְצָרִיךְ עִיּוּן עַל תֵּרוּץ הַדְּרִישָׁה בָּזֶה דְּמַשְׁמַע בַּשַּׁ״ס (פסחים קח.) דְּבַהֲסִבַּת שְׂמֹאל אֵין חֲשָׁשׁ זֶה כְּלָל עַיֵּן שָׁם, וְאִם כֵּן הֲרֵי הַסִּבָּה שֶׁלָּהֶם שֶׁל שְׂמֹאל הָיָה, וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּאַף אִם מֵסֵב בִּשְׂמֹאל יֵשׁ חֲשָׁשׁ כְּשֶׁמְּדַבֵּר, מִשּׁוּם שֶׁהַקּוֹל יוֹצֵא דֶּרֶךְ הַקָּנֶה וְנִפְתַּח הַשִּׁפּוּי כּוֹבַע עַל יְדֵי הַדִּבּוּר, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר כִּדְאָמְרִינַן בְּעָלְמָא וְהָאִידְנָא דְּדָשׁוּ בָּהּ רַבִּים כּו׳, עַיֵּן שַׁבָּת דַּף קכ״ט (ע״ב). וּלְפִי זֶה אֵין לַחֲלֹק בֵּין לֵילֵי פְּסָחִים לִשְׁאָר הַשָּׁנָה לְעִנְיָן זֶה (ט״ז): **[ב] שֶׁשִּׁפְשֵׁף.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וּבְמוֹר וּקְצִיעָה הִפְלִיג עַל זֶה שֶׁהוּא הֵפֶךְ הַשַּׁ״ס (יומא ל.), וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק״א) כָּתַב שֶׁבִּמְחִילַת כְּבוֹדוֹ בְּחִנָּם הֶעְתִּיר דְּבָרִים, שֶׁדִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מְיֻסָּדִים עַל אַדְנֵי פָּז, וְהֵבִיא דִּבְרֵי

בַּאֵר הֵיטֵב

לֹא יְבָרֵךְ מָה עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת: **ג** (ה) **כְּנִמְלָךְ.** וְאִם הָיָה דַּעְתּוֹ בִּשְׁעַת בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה (עַם) [עַל] כָּל מַה שֶּׁיִּתְּנוּ לוֹ, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ, עַיֵּן סִימָן קע״ט (ס״ה). [אֲבָל הַטַּ״ז בְּסִימָן קע״ט (סק״ד) כָּתַב דְּלֹא מְהַנֵּי דַּעְתּוֹ, כֵּיוָן שֶׁאֵין לוֹ בֵּרוּר שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ עוֹד, וְצָרִיךְ עִיּוּן לְדִינָא]:

א (א) **בִּסְעוּדָה.** אֲפִלּוּ בְּדִבְרֵי תוֹרָה: (ג) **שֶׁשִּׁפְשֵׁף.** וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, וִיבָרֵךְ תְּחִלָּה עַל נְטִילַת וְאַחַר כָּךְ אֲשֶׁר יָצַר. מָגֵן אַבְרָהָם. וְהַטַּ״ז כָּתַב שֶׁאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם, עַיֵּן סִימָן קס״ד סָעִיף קָטָן ה׳ בְּטַ״ז, וּבְסִימָן קס״ה סָעִיף קָטָן א׳ בְּמָגֵן אַבְרָהָם. וּמִיהוּ אִם אֵינוֹ רוֹצֶה לֶאֱכֹל רַק לִשְׁתּוֹת, אֵין צָרִיךְ לְכֻלֵּי עָלְמָא בִּרְכַּת עַל נְטִילַת יָדַיִם, דְּמִשּׁוּם חֲשָׁשָׁא אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב). וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן סִימָן קס״ד (הגב״י):

בֵּאוּר הֲלָכָה

א * אִם לֹא נָגַע בִּמְקוֹם הַטִּנֹּפֶת. בִּלְבוּשׁ אִיתָא אִם יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא נָגַע וְכוּ׳, וְכֵן אִיתָא בְּהַגָּהַת אָשֵׁרִ״י:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לָאו בְּתוֹרַת צְדָקָה הוּא, שֶׁנּוֹתֵן לוֹ בַּעֲבוּר שֶׁשִּׁמְּשׁוֹ [לֶחֶם חֲמוּדוֹת (חולין פ״ח אות עד)]. אַךְ אִם יוֹדֵעַ בְּוַדַּאי שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ, אָסוּר לִתֵּן לוֹ אַף בְּתוֹרַת צְדָקָה. וְדַוְקָא אִם מִתּוֹךְ רִשְׁעָתוֹ, אֲבָל אִם מִתּוֹךְ אָנְסוֹ שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ, לֹא נִפְקַע מִצְוַת צְדָקָה בִּשְׁבִיל זֶה [פְּרִי מְגָדִים (א״א סק״ו)]: **ג** (יב) **שֶׁהוּא כְּנִמְלָךְ.** שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם יִתְּנוּ לוֹ עוֹד, (יג) אַךְ אִם הָיָה דַּעְתּוֹ בִּשְׁעַת בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה עַל כָּל מַה שֶּׁיָּבִיאוּ לוֹ, אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ: (יג) **אָדָם חָשׁוּב וְכוּ׳.** דִּמְסְתָמָא הָאָדָם חָשׁוּב יַזְהִיר שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ כָּל צָרְכּוֹ מִפַּת וְאֵינוֹ נִמְלָךְ מִזֶּה. וּמִדְּנָקַט הַמְחַבֵּר פַּת, מַשְׁמַע דְּדַוְקָא בְּפַת יַזְהִיר הַתַּלְמִיד חָכָם אֶת הַמְּסֻבִּין שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ (יד) וְהוּא הַדִּין כָּל דָּבָר דְּאִית בֵּיהּ רֵיחַ וְקִיּוּהָא דִּמְבֹאָר לְעֵיל דְּצָרִיךְ לִתֵּן לוֹ, אֲבָל בִּשְׁאָר דָּבָר שֶׁהוּא רַק מִדַּת חֲסִידוּת צָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל כָּל מַה שֶּׁיִּתְּנוּ לוֹ בְּכָל פַּעַם וּפַעַם, דְּשֶׁמָּא הַתַּלְמִיד חָכָם לֹא יַזְהִיר עַל דָּבָר שֶׁהוּא מִדַּת חֲסִידוּת [טַ״ז (סק״ד)], וְעַיֵּן בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלה״ג סק״ג) שֶׁמְּפַקְפֵּק בִּדְבָרָיו: (יד) **שְׁנַיִם שֶׁהָיוּ אוֹכְלִין וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר מִידֵי דִּמְחַיֵּב בְּזִמּוּן. (טו) וּמִסְתַּבְּרָא דְּאֵין לוֹ רְשׁוּת רַק לֶאֱכֹל מְעַט כְּדֵי שֶׁיִּתְחַיֵּב בְּזִמּוּן וְיִצְטָרֵף עִמָּהֶם:

א (א) **אֵין מְשִׂיחִין בִּסְעוּדָה.** אֲפִלּוּ (א) בְּדִבְרֵי תוֹרָה. וְדַוְקָא בִּשְׁעַת אֲכִילָה גּוּפָא וּמִשּׁוּם סַכָּנָה וּכְדִלְקַמֵּיהּ, (ב) אֲבָל בֵּין תַּבְשִׁיל לְתַבְשִׁיל מֻתָּר. (ג) וּמִצְוָה עַל כָּל אָדָם לִלְמֹד תּוֹרָה עַל שֻׁלְחָנוֹ, שֶׁכָּל שֻׁלְחָן שֶׁלֹּא אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִזִּבְחֵי מֵתִים. וְכָתַב בַּשְּׁלָ״ה (שער האותיות קדושת האכילה עמק ברכה ס״ו) דְּיִלְמֹד מִשְׁנָה אוֹ הֲלָכָה אוֹ אַגָּדָה אוֹ סִפְרֵי מוּסָר, וְאֵינוֹ יוֹצֵא בְּמַה שֶּׁמְּבָרֵךְ בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, (ד) וְעַל כָּל פָּנִים יֹאמַר אֵיזֶה מִזְמוֹר, וְטוֹב לוֹמַר אַחַר בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא מִזְמוֹר ׳ה׳ רוֹעִי לֹא אֶחְסָר׳, דְּהוּא דִּבְרֵי תוֹרָה וּתְפִלָּה עַל מְזוֹנוֹתָיו: (ב) **שֶׁמָּא יַקְדִּים וְכוּ׳.** שֶׁכְּשֶׁיּוֹצֵא הַקּוֹל נִפְתָּח אוֹתוֹ כּוֹבַע שֶׁעַל פְּנֵי הַקָּנֶה, וְנִכְנָס בּוֹ הַמַּאֲכָל וּמִסְתַּכֵּן [רַשִׁ״י (תענית ה: ד״ה שמא)]: (ג) **נוֹטֵל יָדוֹ אַחַת.** וְצָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל נְטִילַת יָדַיִם (ה) אִם רוֹצֶה לֶאֱכֹל [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב)], וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסוֹף סִימָן קס״ד בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק יג) בָּזֶה: (ד) **שֶׁשִּׁפְשֵׁף בָּהּ.** וְאִם שִׁפְשֵׁף בִּשְׁתֵּי יָדָיו צָרִיךְ לִטֹּל שְׁנֵיהֶם. וְאִיתָא בַּגְּמָרָא דְּמִצְוָה לְשַׁפְשֵׁף הַנִּיצוֹצוֹת שֶׁל מֵי רַגְלַיִם אִם נִתְּזוּ עַל רַגְלָיו, (ו) שֶׁלֹּא יֵרָאֶה כִּכְרוּת שָׁפְכָה וְכַנַּ״ל בְּסִימָן ג׳ (סי״ג): (ה) **אֵינוֹ נוֹטֵל כְּלָל.** בֵּין לַאֲכִילָה (ז) בֵּין לִשְׁתִיָּה: (ו) **וַדַּאי צָרִיךְ נְטִילָה.** וּלְעִנְיַן בִּרְכַּת עַל נְטִילַת יָדַיִם, יֵשׁ מֵהָאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ גַּם בָּזֶה, וּלְעֵיל בְּסִימָן קס״ד (מ״ב ס״ק יג ביה״ל ד״ה לחזור) הִכְרַעְנוּ כְּדַעַת הַחַיֵּי אָדָם (ח״א כלל מ סי״ד) דְּבָזֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ג (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וּשְׁאָר הַרְבֵּה אַחֲרוֹנִים שֶׁהִזְכַּרְתִּים בְּסִימָן ק״צ סָעִיף ה׳ בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן, וּדְלֹא כְּטַ״ז בְּסִימָן קע״ט (סק״ד): **(יד) מִפְּשְׁטוּת לִישָׁנָא דְּטַ״ז** (סק״ד) **מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ בְּדָבָר דְּאִית בֵּיהּ קִיּוּהָא, מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ הֶכְרֵחַ שֶׁאָדָם דְּעָלְמָא יְקַיֵּם זֶה, וְלָכֵן נִמְלָךְ.** וּמִפְּרִי מְגָדִים (מש״ז שם) מַשְׁמַע בִּדְבָרָיו הֵפֶךְ זֶה, **וְאֵינוֹ מֻכְרָח לְדִינָא. גַּם מַה דְּמַשְׁמַע מִטַּ״ז דִּבְפַת בְּאָדָם חָשׁוּב מִדִּינָא צָרִיךְ לִתֵּן לוֹ כָּל צָרְכּוֹ מִפַּת וּלְכָךְ אֵינוֹ נִמְלָךְ, גַּם זֶה אֵינוֹ מְבֹאָר כָּל כָּךְ, דְּהָא מִדִּינָא הַשַּׁמָּשׁ אֵינוֹ אוֹכֵל עִמָּהֶם בְּיַחַד כְּמוֹ דְּאִיתָא בְּרַמְבַּ״ם** (ברכות פ״ז ה״ז), **וְאִם כֵּן הוּא רַק מִדָּה טוֹבָה בְּעָלְמָא שֶׁבְּפַת נוֹתְנִין לוֹ כָּל צָרְכּוֹ, וְתָלִינַן דְּמִסְתָמָא אָדָם חָשׁוּב יִתְנַהֵג כֵּן, וְאֵימָא דְּהוּא הַדִּין בְּכָל דָּבָר שֶׁהוּא מִדַּת חֲסִידוּת:** (טו) פָּשׁוּט. וְעַיֵּן בְּלֶחֶם **חֲמוּדוֹת** בְּפֶרֶק כָּל הַבָּשָׂר (אות עו) שֶׁכָּתַב דְּמֵחֲמַת זֶה אֵינוֹ מְבָרֵךְ גַּם כֵּן עַל כָּל **פְּרוּסָה וּפְרוּסָה** אֲפִלּוּ בְּלֹא אָדָם חָשׁוּב, וְלֹא אָבִין מְנָלַן זֶה, דְּמָה שַׁיָּכוּת כָּל **פְּרוּסָה וּפְרוּסָה** לְצֵרוּף זִמּוּן, וְאֶפְשָׁר שֶׁשִּׁגְרָא דְּלִישָׁנֵיהּ דְּרַמָ״א שֶׁהֶעְתִּיק דִּין זֶה לְכָאן גָּרַם לוֹ לוֹמַר כֵּן, אֲבָל בֶּאֱמֶת הוּא עִנְיָן בִּפְנֵי עַצְמוֹ, וְאַיְּדֵי דְּאַיְירֵי כָּאן בְּסִימָן זֶה בְּעִנְיְנֵי שַׁמָּשׁ מַה שֶּׁצָּרִיךְ לִתֵּן לוֹ רַק מִצַּד הַמִּדָּה, לִמְּדָנוּ שֶׁפְּעָמִים שֶׁנּוֹטֵל אֵיזֶה דָּבָר מֵעַצְמוֹ בְּלִי רְשׁוּת, וְכֵן מוֹרֶה לְהַמְעַיֵּן בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות א) שֶׁהוּא עִנְיָן בִּפְנֵי עַצְמוֹ:

א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) מִגְּמָרָא (תענית ה:): (ב) מַסְקָנַת אֵלִיָּה רַבָּה (שם): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ד) חַיֵּי אָדָם (ח״א כלל מה ס״ד): (ה) **דְּאִם רוֹצֶה רַק לִשְׁתּוֹת אֵין צָרִיךְ בְּרָכָה,** כֵּיוָן דְּעִקַּר הַנְּטִילָה הוּא רַק מִשּׁוּם חֲשָׁשׁ בְּעָלְמָא שֶׁמָּא יֹאכַל וּכְדִלְקַמֵּיהּ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב)]. וּבְמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ג) חוֹלֵק עָלָיו בָּזֶה עַיֵּן שָׁם: (ו) **וּבְלָאו הָכִי הֲלֹא צָרִיךְ לְבָרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר וְגַם בִּרְכַּת הַמָּזוֹן, וּכְשֶׁמֵּי רַגְלַיִם עַל רַגְלָיו הֲלֹא אָסוּר לְבָרֵךְ:** (ז) וְלֹא חָיְישִׁינַן שֶׁיַּחְשְׁדוּהוּ שֶׁשִּׁפְשֵׁף בְּיָדָיו, דְּאִם כֵּן אַף בְּיוֹצֵא לַחוּץ וְלֹא הֵטִיל מַיִם כְּלָל יִצְרַךְ גַּם כֵּן נְטִילָה שֶׁיַּחְשְׁדוּהוּ שֶׁהֵטִיל מַיִם [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כִּלְבוּשׁ]:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת דְּבָרִים הַנּוֹהָגִים בַּפְּעוּדָה סִימָן קע

דברכות (ס״ י״ח)). (ז) וְהָנֵי מִילֵי לִשְׁתּוֹת, אֲבָל לְאָכֵל נוֹטֵל אֲפִלּוּ בַּחוּץ, דְּמֵידַע יָדְעִי דַּאֲנִינָא דַּעְתֵּיהּ (פְּרוּשׁ שֶׁמִּתְטָרֶפֶת וּמִתְבַּלְבֶּלֶת דַּעְתּוֹ) וְלֹא אָכַל בְּלֹא נְטִילָה. (ח) וְאִם דִּבֵּר עִם חֲבֵרוֹ וְהִפְלִיג, (ט) נוֹטֵל שְׁתֵּי

(ג) [ג] יָדָיו (י) כֵּיוָן שֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ. הַגָּהּ: וְהָא דְּבָעִינַן נְטִילָה לִשְׁתִּיָּה הֵינוּ בְּתוֹךְ הַסְּעוּדָה, דְּחִיישִׁינַן שֶׁמָּא יֹאכַל, (יא) אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֵין צָרִיךְ נְטִילָה לִשְׁתִּיָּה (הרבינו יונה סוף פרק אלו דברים (מכ: ד״ה דיכר) ורש״י פרק אמר להם הממונה (יומא ל. ד״ה ול) ממרן)): ב ד שְׁנַיִם מַמְתִּינִים (יב) זֶה אֶת זֶה בַּקְּעָרָה, שֶׁכְּשֶׁהָאֶחָד מְסַלֵּק יָדוֹ מִן

הַקְּעָרָה (ז) [ד] (יג) לִשְׁתּוֹת, חֲבֵרוֹ מַפְסִיק מִלֶּאֱכֹל עַד שֶׁיִּגְמֹר הַשְׁתִּיָּה. אֲבָל אִם הֵם שְׁלֹשָׁה, אֵין הַשְּׁנַיִם פּוֹסְקִין בִּשְׁבִיל הָאֶחָד: ג ה מְשַׁיְּרִין פֵּאָה בַּקְּעָרָה כָּל אֶחָד מֵהָאוֹכְלִים, וְהוּא (יד) מַאֲכַל (ה) הַשָּׁמֶשׁ,

(טו) אֲבָל כְּשֶׁהַשָּׁמֶשׁ מְעָרָה מִן הָאִלְפָּס לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אֵין דֶּרֶךְ לְהַנִּיחַ בְּאִלְפָּס כְּלוּם לְצָרְכּוֹ: ד ו אֵין מְסַתְּכְּלִין בִּפְנֵי הָאוֹכֵל וְלֹא בְּמָנָתוֹ, שֶׁלֹּא לְבַיְּשׁוֹ: ה * ז הַנִּכְנָס לַבַּיִת, (טז) כָּל מַה שֶׁיֹּאמַר לוֹ בַּעַל הַבַּיִת

(ו) [ו] (יז) יַעֲשֶׂה: ו ח לֹא יְהֵא אָדָם (יח) קַפְדָּן (פְּרוּשׁ, כַּעֲסָן אוֹ רַגְזָן) בַּפְּעוּדָה: ז (יט) * ט לֹא יֹאכַל אָדָם פְּרוֹסָה (ו) כַּבֵּיצָה, וְאִם אָכַל (הֲרֵי) זֶה גַּרְגְּרָן: ח י לֹא יִשְׁתֶּה כּוֹסוֹ (כ) בְּבַת אַחַת, וְאִם שָׁתָה הֲרֵי זֶה

גַּרְגְּרָן. (כא) שְׁנַיִם, דֶּרֶךְ אֶרֶץ. שְׁלֹשָׁה, הֲרֵי זֶה מְגַסֵּי הָרוּחַ. הַגָּהּ: מִיהוּ (כב) כּוֹס קָטָן (מ) מְאֹד, מֻתָּר לִשְׁתּוֹתוֹ בְּבַת אַחַת (בית יוסף (ד״ה ול) ישמה), וְכֵן גָּדוֹל מְאֹד, בִּשְׁלֹשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה פְּעָמִים (דברי עצמו):

ד בְּרכוֹת מ״ד (ע״א).
ה עֲרוּבִּין נ״ג (ע״ב).
ו רְמַב״ם בְּפֶרֶק ד׳ מַהִלְכוֹת בְּרכוֹת (ה״י). ז מַסֶּכֶת דֶּרֶךְ אֶרֶץ (זוּטָא פֶּרֶק ד׳) [נְרָפֶה פ״ן].
ח שָׁם. ט שָׁם.
*) (פְּרוּשׁ לֹא יֵאָחֵז פְּרוֹסָה כְּבֵיצָה בְּיָדוֹ). י שָׁם וּבְפֶסָחִים פ״ו (ע״ב) וּבֵיצָה כ״ה (ע״ב).

בַּאֵר הֵיטֵב

(ג) יָדָיו. וְאֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ הַמּוֹצִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב רַמ״א סִימָן קע״ח (ס״ב). מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק י״ד). [וְעַיֵּן בְּסֵפֶר בִּרְכַּת אַבְרָהָם דַּף כ״ד (סי׳ קכז)]: ב (ז) לִשְׁתּוֹת. לְאו דַּוְקָא לִשְׁתּוֹת, אֶלָּא הוּא הַדִּין לְדָבָר אַחֵר מְחֻיָּב לְהַמְתִּין. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו). אִיתָא בְּתוֹסְפוֹת בְּכוֹרוֹת דַּף מ״ד (ע״ב ד״ה ואין) אֵין שׁוֹתִין מַיִם בְּכָל רַבִּים, אֶלָּא יְהַפֵּךְ פָּנָיו, וְשֶׁלֹּא בְּשָׁעַת סְעֻדָּה אֲפִלּוּ בְּשָׂרָר מִשְׁקִין יְהַפֵּךְ. בְּכֶתֻבּוֹת דַּף ס״ה (ע״א) אִשָּׁה שֶׁאֵין בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אֵין לָהּ לִשְׁתּוֹת יַיִן, וְאַכְסָנַאי אֲפִלּוּ בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אָסוּר וְהוּא הַדִּין שְׁאָר מַשְׁקִין הַמְשַׁכְּרִין. מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וְאִם הִיא רְגִילָה לִשְׁתּוֹת יַיִן בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ, מֻתָּרֶת לִשְׁתּוֹת מְעַט שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ. וְעַיֵּן בְּאֶלֶף הַעֲזֹר סִימָן ע׳ (ס״ג): ג (ה) הַשָּׁמֶשׁ. וּמִדַּת חֲסִידוּת לִתֵּן לוֹ מִיָּד דָּבָר מוּעָט, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קס״ט סָעִיף א׳: ה (ו) יַעֲשֶׂה. וּמִכָּל מָקוֹם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ שֶׁיַּעֲשֶׂה מִיָּד עַד שֶׁיְּצַיֵּר בּוֹ, אֲבָל לְגָדוֹל עוֹשִׂין מִיָּד, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י): ז (ז) כַּבֵּיצָה. אֲפִלּוּ אוֹכֵל מְעַט רַק שֶׁאוֹחֵז פְּרוֹסָה כַּבֵּיצָה בְּיָדוֹ. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה לא יאכל): ח (מ) מְאֹד. פְּרוּשׁ שֶׁהוּא

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הַתּוֹסְפוֹת יְשָׁנִים בְּיוֹמָא (ל. ד״ה לא) וְדִבְרֵי הָרִיטְבָּ״א בְּחִדּוּשָׁיו (ד״ה לא אמרן) שֶׁפֵּרֵשׁ בְּשֶׁם הַתּוֹסְפוֹת (ישנים) כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ, עַיֵּן שָׁם: [ג] יָדָיו. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ב) כָּתַב שֶׁמּוֹרוֹ זְקֵנוֹ הָרַב כָּתַב שָׁם בְּשֵׁם צְרוֹר הַחַיִּים (דין נט״י ס״ט) וְשָׁמַעְתִּי מִמּוֹרִי הָרַב ר׳ פָּרֶץ שֶׁאִם נוֹטֵל בְּיָדוֹ פַּת אֵין צָרִיךְ נְטִילַת יָדַיִם, שֶׁדַּעְתּוֹ עָלָיו וְאֵינוֹ מַפְסִיק דַּעְתּוֹ, עַיֵּן שָׁם: ב [ד] לִשְׁתּוֹת. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְהָאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ח) הִשִּׂיג עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם וְהֵבִיאוֹ בְּאֵשֶׁל אַבְרָהָם. וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ג) כָּתַב שֶׁנִּרְאֶה לוֹ בְּפִשְׁט הַתּוֹסְפוֹת כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם, וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם פִּסְקֵי תּוֹסְפוֹת אֲשֶׁר דַּעְתּוֹת סוֹפֵר נָפַל כּוֹ׳, עַיֵּן שָׁם. וְאָמְנָם מַה שֶּׁכָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה מִפִּסְקֵי תּוֹסְפוֹת נִרְאֶה שֶׁכִּוָּנָתוֹ לְסֵפֶר אֶחָד שֶׁכָּךְ שְׁמוֹ שֶׁהָיָה בְּיַד הָאֲלִיָּה רַבָּה כְּמַבְאָר לְמֵעָיַן, שֶׁכְּבָכָה מְקוֹמוֹת מֵבִיא מִפִּסְקֵי הַתּוֹסְפוֹת שֶׁאֵין הַכְּנָיָה עַל פִּסְקֵי הַתּוֹסְפוֹת שְׁלָנוּ, עַיֵּן שָׁם: ה [ו] יַעֲשֶׂה. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַב אֲדוֹנִי אָבִי זְקֵנִי מֹהַרְשָׁ״א בְּחִדּוּשֵׁי אַגָּדוֹת (פסחים פו: ד״ה ואין) שֶׁלֹּא יִסְרַב, וְעַיֵּן בְּאֲלִיָּה רַבָּה (סק״ט). וּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ח) כָּתַב לְהַכְרִיעַ כְּמַהֲרְשָׁ״א, עַיֵּן שָׁם. וְכָתַב בִּרְכֵּי יוֹסֵף (סק״ז) דִּבְנוֹ הַגָּדוֹל אוֹ אֶחָד מֵהַגְּדוֹלִים שֶׁל בְּנֵי הַבַּיִת, בַּעַל הַבַּיִת מִקָּרֵי לְעַנְיָן זֶה, וְכֵן מִשְׁמַע בְּסוֹף פֶּרֶק כֵּיצַד צוֹלִין (פו׳) עַיֵּן שָׁם. וְגַם כָּתַב (סק״ז)

בַּאוּר הֲלָכָה

ה * הַנִּכְנָס לְבֵית כָּל מַה שֶׁיֹּאמַר לוֹ בַּעַל הַבַּיִת יַעֲשֶׂה. בְּקִצּוּר נַסְחָאוֹת

בְּשֵׁ״ס פִּסְחִים [דַּף פ״ו (ע״ב)] אִיתָא ׳חוּץ מִצָּא׳, וְעַיֵּן בְּבֵ״ח (ס״ו) שֶׁפֵּרֵשׁ כָּל שְׁרוּת שֶׁיֹּאמַר לוֹ בַּעַל הַבַּיִת שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ יַעֲשֶׂה חוּץ מִצָּא, כְּלוֹמַר אִם יֹאמַר לוֹ שֶׁיִּשְׁרַת אוֹתוֹ בְּיִצִיאָה חוּץ לַבַּיִת כְּגוֹן לְשָׁלְחוֹ לְשׁוּק,

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

צָרִיךְ לְבָרֵךְ, עַיֵּן שָׁם: (ז) וְהָנֵי מִילֵי לִשְׁתּוֹת. פֵּרוּשׁ שֶׁחוֹזֵר לְבֵיתוֹ רַק לִשְׁתּוֹת, דְּאַף לָזֶה צָרִיךְ נְטִילָה (ס) שֶׁמָּא יָבֹא לֶאֱכֹל וּכְדִלְקַמִּיהּ בְּהַגָּ״ה: (ח) וְאִם דִּבֵּר וְכוּ׳. אַיְּצָא (ט) לַחוּץ קָאֵי: (ט) נוֹטֵל שְׁתֵּי יָדָיו. דִּכְיָן דְּהִפְלִיג שָׁעָה אַחַת אוֹ שְׁתַּיִם הִסִּיחַ דַּעְתּוֹ מִפְּעוּדָתוֹ וְלֹא נִזְהַר לִשְׁמֹר יָדָיו, וְהֵן עַסְקָנִיּוֹת [רַשָׁ״י (יומא ל. ד״ה ונוטל)]. וְכָתַב הַבְּרָכֵי יוֹסֵף (סק״ב) בְּשֵׁם סֵפֶר צְרוֹר הַחַיִּים (דין נט״י ס״ט) דִּכְשֶׁנּוֹטֵל פַּת בְּיָדוֹ בְּשָׁעָה שֶׁמְּדַבֵּר אֵין צָרִיךְ נְטִילָה, שֶׁדַּעְתּוֹ עָלָיו וְלֹא יַסִּיחַ דַּעְתּוֹ: (י) כֵּיוָן שֶׁהִסִּיחַ דַּעְתּוֹ. וּבֵין (י) אֲאָכִילָה וּבֵין אֲשְׁתִּיָּה קָאֵי, כֵּיוָן שֶׁהִפְלִיג. וּמִכָּל מָקוֹם הַמּוֹצִיא אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ שֵׁנִית (יא) אַף אִם בְּוַדַּאי נָגַע בְּמָקוֹם הַטָּנוּפֶת [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד)]: (יא) אֲבָל בְּלָאו הָכִי אֵין צָרִיךְ וְכוּ׳. וּכְמוֹ שֶׁפָּסַק הַמְחַבֵּר לְעֵיל בְּסִימָן קנ״ח סָעִיף ו׳: ב (יב) זֶה אֶת זֶה. וְהוּא (יג) שֶׁלֹּא יְהֵא שְׁהִיָּתָן הַרְבֵּה וְשֶׁלֹּא יַפְסִיק בְּדִבְרֵי שִׂיחָה: (יג) לִשְׁתּוֹת. וְהוּא הַדִּין (יד) לְדָבָר אַחֵר. (יד) אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ לְתַלְמִיד חָכָם לִשְׁתּוֹת מַיִם בְּפְנֵי רַבִּים, אֶלָּא יְהַפֵּךְ פָּנָיו לְצַד אַחֵר. (טו) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּדַוְקָא שֶׁלֹּא בִּשְׁעַת סְעוּדָה, אֲבָל בִּשְׁעַת סְעוּדָה, וּשְׁאָר מַשְׁקִין מַמָּשׁ בְּכָל גַּוְנֵי. בֵּ״ש כְּתָבוֹת ס״ה (ע״א) אִשָּׁה שֶׁאֵין בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אֵין לָהּ לִשְׁתּוֹת יַיִן, וּכְשֶׁהִיא בְּדֶרֶךְ בְּאַכְסַנְיָא אֲפִלּוּ בַּעֲלָהּ עִמָּהּ אָסוּר, וְהוּא הַדִּין בִּשְׁאָר מַשְׁקִין הַמְשַׁכְּרִין. וְאִם הִיא רְגִילָה לִשְׁתּוֹת בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ, מֻתֶּרֶת לִשְׁתּוֹת מְעַט שֶׁלֹּא בִּפְנֵי בַּעֲלָהּ [מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז)]: ג (יד) מַאֲכַל הַשָּׁמֶשׁ. וּמִכָּל מָקוֹם מִדַּת חֲסִידוּת לִתֵּן לוֹ (מז) גַּם מִיָּד דָּבָר מוּעָט כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּסִימָן קס״ט (ס״א), וְעַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ב׳: (טו) אֲבָל כְּשֶׁהַשָּׁמֶשׁ וְכוּ׳. פֵּרוּשׁ כְּשֶׁהַשָּׁמֶשׁ מְעָרָה מִן הָאִלְפָּס לְתוֹךְ הַקְּעָרָה אֵינוֹ מִדֶּרֶךְ בְּאִלְפָּס, אֶלָּא יְעָרֶה הַכֹּל וְהֵם יַנִּיחוּ כָּל אֶחָד בַּקְּעָרָה מְעַט מְעַט בִּשְׁבִילוֹ: ה (טז) כָּל מַה שֶׁיֹּאמַר וְכוּ׳. הֵינוּ אֲפִלּוּ דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ קְצָת גַּסּוּת וּשְׁרָרָה שֶׁלֹּא הָיָה עוֹשֶׂה כֵּן הָאוֹרֵחַ מְשׁוּם עֲנָוָה, אַף עַל פִּי כֵן יַעֲשֶׂה [תּוֹסְפוֹת (פסחים פו: ד״ה אין)]. וְאִם הָאוֹרֵחַ נוֹהֵג אֵיזֶה פְּרִישׁוּת, בְּדָבָר שֶׁעוֹשֶׂה מִשּׁוּם סָרְךְ אִסּוּר אֵינוֹ מְחֻיָּב לְשַׁמֵּעַ לְבַעַל הַבַּיִת לַעֲבֹר, אֲבָל דָּבָר שֶׁהוּא פְּרִישׁוּת בְּעָלְמָא, טוֹב לַגָּבָר לְהִסְתִּיר מַעֲשָׂיו [שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק״ו)] עַיֵּן שָׁם]: (יז) יַעֲשֶׂה. עַיֵּן בְּבֶגְדֵי יֶשַׁע (סק״י) שְׁמְצַדֵּד דְּהֵינוּ דַּוְקָא זוּלַת אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, אֲבָל בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה אִם אֵינוֹ תָּאֵב לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת יוֹתֵר וְהַבַּעַל הַבַּיִת מַפְצִירוֹ לָזֶה, אֵינוֹ מְחֻיָּב, כְּדֵי שֶׁלֹּא יְזִיק לוֹ הָאֲכִילָה, וְאֵין בָּזֶה מְנִיעַת כְּבוֹד לְבַעַל הַבַּיִת אִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה כִּדְבָרָיו, עַיֵּן שָׁם: ו (יח) קַפְדָּן בְּסְעוּדָתוֹ. מִפְּנֵי (יז) שֶׁמּוֹנֵעַ בְּנֵי בֵּיתוֹ לָתֵת כְּלוּם לַעֲנִיִּים מִפְּנֵי יִרְאַת קַפְדָּנוּתוֹ, (יח) וְעוֹד כִּי הָאוֹרְחִים וּבְנֵי בֵּיתוֹ מִתְבַּיְּשִׁים אָז לֶאֱכֹל, כִּי יַחְשׁוּ פֶּן יִתְרַגֵּשׁ וְיִקְפֹּיד עַל אֲכִילָתָן: ז (יט) לֹא יֹאכַל אָדָם וְכוּ׳. וְהַבַּיִת יוֹסֵף (ד״ה לא יאכל) מְצַדֵּד דַּאֲפִלּוּ לֶאֱחֹז בְּיָדוֹ (יט) כְּבֵיצָה אֵינוֹ כְּדַאי, אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ אוֹכֵל בְּבַת אַחַת: ח (כ) בְּבַת אַחַת. וְאִם מְשַׁיֵּר אֲפִלּוּ מְעַט, תּוּ לֹא הֲוֵי גַּרְגְּרָן [מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב)]: (כא) שְׁנַיִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ. פֵּרוּשׁ כְּשִׁשָּׁה בְּשֵׁנִי פְּעָמִים, וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ר״י (שעה״צ ס״ק יא) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: (כב) כּוֹס קָטָן. הֵינוּ פָּחוֹת מֵרְבִיעִית. וְכָל זֶה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מ) רַשָׁ״י (יומא ל. ד״ה לא אמרן): (נ) כֵּן מַשְׁמַע מִלְּבוּשׁ וְחַיֵּי אָדָם (כלל מ סט״ו): (י) וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה) אִם לְעִנְיָן זֶה גַּם כֵּן אָמְרִינַן דְּלָאֲכִילָה אֲנִינָא דַּעְתָּא וּמֵתֵר לְטַל מִבַּחוּץ וְלִיכָּנֵס, יֵשׁ דֵּעוֹת בַּפּוֹסְקִים, וְיֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה כֵּהוֹטוּר וְהָרַמְבַּ״ם (ברכות פ״ו ה״ח) וְהָרַא״ה (פקודת הלוויים ברכות נג:) דְּגַם בָּזֶה לְעִנְיָן אֲכִילָה מֻתָּר לְטַל מִבַּחוּץ: (נא) כֵּן מוּכָח מֵהָרַמְ״א (סי׳ קנח ס״ב) שֶׁרָמַז הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י) ב (יב) אֲלִיָּה רַבָּה (סק״י) בְּשֵׁם צֵדָה לַדֶּרֶךְ (מאמר א כלל ג פכ״ו): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י)

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah